Lietas Nr. C29498414
Lietas arhīva Nr. C-2034-15/22

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015.gada 17.martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Rubina
izskatīja rakstveida procesā civillietu akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 7.februārī akciju sabiedrība „NORVIK BANKA" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētājas parādu 441,28 EUR, līgumiskos procentus par laiku no 2009.gada 15.decembra līdz 2012.gada 15.jūlijam 154,05 EUR, likumiskos procentus par laiku no 2012.gada 16.jūlija līdz 2014.gada 17.janvārim 40,67 EUR un līgumsodu par laiku no 2010.gada 15.janvāra līdz 2012.gada 15.jūnijam 378,77 EUR.

Prasības pieteikumā norādīti tālākminētie argumenti. 2009.gada 6.jūlijā, veicot atbildētāja iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, starp prasītāju un atbildētāju noslēgts aizdevuma līgums Nr.PTKR002921, ar kuru atbildētājai piešķirts aizdevums EUR 486,91, ar gada procentu likmi 24,00% un aizdevuma atmaksas termiņu – 2012.gada 15.jūlijs.

Saskaņā ar līguma maksājumu grafiku, atbildētājai maksājumi bija jāveic līdz katra mēneša 15.datumam.

Līguma 3.1 punktā puses vienojušās par līgumsodu 0,15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas.

Atbildētāja ar līgumu uzņemtās saistības nepildīja. Pēdējais maksājums saņemts 2011.gada 8.aprīlī 7,10 EUR apmērā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1757.pantu, 1759.panta 1.pinkltu, 1765., 1811., 1943 un 1946.pantu.

2014.gada 18.martā tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi par prasību, kuros norādīts, ka atbildētāja atzīst prasību daļā par galvenā parāda 441,28 EUR un likumisko procentu 40,67 EUR apmērā piedziņu. Paskaidrojumiem pievienotajā pielikumā Nr.1 paskaidro, ka 2009.gada 6.jūlijā starp pusēm noslēgtā aizdevuma līguma noteikumi ir netaisnīgi, jo pārkāpts līgumslēdzēju vienlīdzības princips, proti, līguma noteikumi starp pusēm nav apspriesti. Līgumā noteiktais līgumsods un procenti ir netaisnīgi, nesamērīgi un neproporcionāli lieli.

Puses nav lūgušas lietu iztiesāt tiesas sēdē un nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei. 2015.gada 26.janvārī pusēm nosūtīts paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā nav strīda par to, ka 2009.gada 6.jūlijā starp pusēm noslēgts aizdevuma līgums Nr.PTKR002921, ar kuru, veicot atbildētājas iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, atbildētājai piešķirts aizdevums EUR 486,91, ar gada procentu likmi 24,00% un aizdevuma atmaksas termiņu – 2012.gada 15.jūlijs.

Tāpat arī lietā nav strīda par to, ka atbildētāja savas ar līgumu uzņemtās saistības nav pildījusi un nav atmaksājusi prasītājai aizdevumu 441,28 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu. Civillikuma 1838.pantā noteikts, ka pierādījumi tam, ka samaksa ir veikta, ir jāiesniedz tam, kas to apgalvo. Atbildētāja nav apstrīdējis pušu noslēgtā līguma tiesiskumu un nav tiesai iesniegusi pierādījumus tam, ka savas saistības ir izpildījusi un saņemto aizdevumu līgumā noteiktā termiņā atmaksājusi. Rakstveida paskaidrojumos atbildētāja ir atzinusi neatmaksātā aizdevuma summu. Līdz ar to un, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, tiesa atzīst par pamatotu piedzīt no atbildētājas parādu 441,28 EUR.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājas līgumiskos procentus par laiku no 2009.gada 15.decembra līdz 2012.gada 15.jūlijam 154,05 EUR, kā arī likumiskos procentus par laiku no 2012.gada 16.jūlija līdz 2014.gada 17.janvārim 40,67 EUR.

Civillikuma 1753.pantā noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Savukārt Civillikuma 1756. un 1757.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Atbilstoši Civillikuma 1946.panta pirmajai daļai procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti.

Saskaņā ar līguma noteikumu 1.3. punktu atbildētāja pielīgusi saistību maksāt prasītājai 24 % gadā par kredīta izmantošanu.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.pantu procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu (nokavējuma procenti).

Civillikuma 1764.pants noteic, ka visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus,

kuru apmēru var noteikt līdzēji savstarpēji vienojoties, bet vienpusējos aktos - to izdevējs pēc sava ieskata, ciktāl likums neparedz aprobežojumus šajā ziņā. Par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu likumiskie procenti ir seši no simta gadā.

Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētājas iebildumus, ka līguma noteikumi starp pusēm netika atrunāti un tika parakstīts bankas standarta līgums.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta 1., 2. un 2.[1] daļā noteikts, ka ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem. Līguma noteikumi formulējami vienkāršā un saprotamā valodā. Neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešo daļu līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas, pretēji labticīguma prasībām, rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Tālāk minētā panta trešajā daļā seko to gadījumu uzskaitījums, kas uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

Tiesa atzīst, ka no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta izriet, ka neapspriests līguma noteikums pats par sevi nav atzīstams par netaisnīgu, papildus ir jākonstatē, ka tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam, kā arī jākonstatē kāda no šajā pantā iekļautajām netaisnīguma pazīmēm.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktā noteikts, ka par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Tiesa atzīst, ka jāņem vērā, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma mērķis ir nevis atbrīvot patērētāju no atbildības par līguma pārkāpumiem, bet gan aizsargāt patērētāju kā vājāko darījuma pusi pret pakalpojuma sniedzēja ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu.

Atbildētāja civiltiesiskā kārtā līguma punktus par lietošanas procentu apmēru nav apstrīdējusi. Atbildētāja līguma nosacījumus ir pieņēmusi un pildījusi līdz 2011.gada 8.aprīlim. Iebildumus, pamatojot ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām, atbildētāja izvirzījusi tikai pēc prasības par parāda piedziņu celšanas tiesā. Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētājas iebildumi un atsauces uz Patērētāju tiesību aizsardzības likumu ir nepamatotas.

No lietas materiāliem neizriet, ka atbildētāja slēdzot līgumu, būtu liegtas tiesības ietekmēt līguma noteikumus. Atbildētāja lietā nav iesniegusi pierādījumus, ka būtu izteikusi kādus iebildumus, iesniegusi priekšlikumus un prasītāja būtu atteikusies tos ņemt vērā.

Ņemot vērā to, ka atbildētāja ir pielīgusi maksāt procentus par aizdevuma lietošanu, un apstākli, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus savu saistību izpildei, proti, procentu samaksai, kā arī nav apstrīdējusi noslēgto saistību esamību, tiesa atzīst, ka no atbildētājas ir piedzenami līgumiskie procenti par laiku no 2009.gada 15.decembra līdz 2012.gada 15.jūlijam 154,05 EUR un likumiskie procenti par laiku no 2012.gada 16.jūlija līdz 2014.gada 17.janvārim 40,67 EUR.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājas līgumsodu par laiku no 2010.gada 15.janvāra līdz 2012.gada 15.jūnijam 378,77 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. pantu (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013. gada 31. decembrim*) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. No Civillikuma 1720.panta izriet, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā (2.punkts). Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1722.pantu, līgumsoda samaksa neatsvabina no procentiem, ja vien nav tieši norunāts pretējais. Likums līgumsoda apmēram neparedz nekādus ierobežojumus, un tas atkarīgs tikai no līgumslēdzēju brīvas gribas.

Līguma noteikumu 3.1.punktā noteikts, ka par katru saistības izpildes kavējuma dienu, atbildētājam jāmaksā līgumsods 0,15 % apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas dienā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja nav iesniegusi tiesai pierādījumus par pamatparāda saistību izpildi, kas izriet no noslēgtā līguma saistībām, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības prasīt līgumsoda samaksu saskaņā ar atbildētājas uzņemtām saistībām un Civillikuma 1716. un 1720.pantā ietverto regulējumu par kreditora tiesībām prasīt līgumsoda samaksu nokavējuma gadījumā. Vienlaikus tiesa atzīst, ka piedzenamā līgumsoda apmērs ir samazināms līdz 10 % no piedzenamās pamatsummas apmēra, jo judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesiskajās attiecībās, sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārēju principu atzīstams soda samērīguma princips. Jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos lietas apstākļus, ir izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (SKC-113/2010). Šobrīd, uz lietas izskatīšanas dienu, likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās, Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Lai arī minētā panta noteikumi nevar tikt tieši piemēroti pušu tiesiskajās attiecībās, jo līgumsods ir aprēķināts par laika periodu līdz minētās normas spēkā stāšanās brīdim, tomēr tiesas vērtējumā tā ir atzīstama par likumdevēja noteiktu mērauklu soda samērīgumam. Turklāt tiesa ņem vērā arī to, ka prasītāja pati ir vilcinājusies un nav veikusi darbības atbildētājas parāda piedziņai nekavējoties, proti, kā prasības pieteikumā norādījusi prasītāja, atbildētāja pēdējo maksājumu saistību izpildei ir veikusi 2011.gada 8.aprīlī. Prasītājai bija tiesības, pamatojoties uz līguma 2.3.2.punktu, vienpusējā kārtā izbeigt līgumu un veikt nepieciešamās darbības parāda piedziņai.

Pie minētiem apstākļiem no atbildētājas ir piedzenams līgumsods 10 % apmērā no pamatparāda summas jeb 44,13 EUR. Pārējā daļā prasība par līgumsoda piedziņu 334,58 EUR apmērā ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir 680,13 EUR, līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktam, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva par prasību 102,02 EUR. Tāpat no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tās samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi - 4,70 EUR, kopā 106,72 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, prasītājai atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešos procentus gadā no parāda pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204[1].pantu, atbildētājam nosakāms labprātīgs spieduma izpildes termiņš – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.- 193., 195., 204.[1] un 250.[25] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

AS "NORVIK BANKA" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918, galveno parādu 441,28 EUR, līgumiskos procentus par laiku no 2009.gada 15.decembra līdz 2012.gada 15.jūlijam 154,05 EUR, likumiskos procentus par laiku no 2012.gada

16.jūlija līdz 2014.gada 17.janvārim 40,67 EUR, līgumsodu 44,13 EUR un tiesas izdevumus 106,72 EUR, kopā 786,85 EUR (septiņi simti astoņdesmit seši eiro un 85 centi).

Parāda samaksa veicama: AS "NORVIK BANKA" konta numurs: LV47 LATB 00000PATEREUR; *informācija saņēmējam: saistības pēc līguma Nr.PTKR002921*.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda piedziņu 334,58 EUR apmērā piedziņu.

Atzīt AS „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos 6 (sešus) procentus no simta gadā no piedzītās kredīta pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Noteikt /pers. B/sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var 20 dienu laikā pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Rubina